

Співробітництво медичних бібліотек в міжнародному просторі

15-16 травня 2013 року на базі наукової бібліотеки Вінницького національного медичного університету імені М. І. Пирогова відбулася Міжнародна науково-практична конференція "Співпраця та партнерство медичних бібліотек України в сучасному інформаційному просторі". У статті представлений огляд основних тем, які висвітлювалися на конференції.

На вулиці стоять теплі травневі дні, молода зелень природи, яка щойно прокинулася після зимової сплячки, весело і грайливо манить на вулицю погрітися під лагідним сонцем і вдихнути свіжого ковтка повітря. Проте працівникам наукової бібліотеки Вінницького національного медичного університету імені М. І. Пирогова (директор Л. І. Шпукал) та обласної наукової медичної бібліотеки (директор Г. В. Берладин) ніколи озиратися по сторонах – у них кипить робота. Як гостинні господарі, вони чекають у себе в гостях колег на Міжнародну науково-практичну конференцію "Співпраця та партнерство медичних бібліотек України в сучасному інформаційному просторі", організатором якої є Національна наукова медична бібліотека України. Минув лише (а може й уже) цілий рік від попередньої зустрічі: так хочеться поспілкуватися, порадіти за успіхи, поспівчувати в негараздах, розрадити і знову набратися нових знань, сил та енергії, щоб впевнено розвиватися далі.

І ось нарешті настали довгоочікувані дні 15-16 травня. На конференцію з'їхалося понад 70 фахівців із 42 організацій (облас-

них медичних бібліотек, бібліотек НДІ та ВНЗ) з України, Росії, Польщі та Республіки Білорусь.

У холі Вінницького національного медичного університету імені М. І. Пирогова гамірно і весело. В очікуванні початку роботи зібрання бібліотекарі ринули до стендів видавництва, які представили власну друковану продукцію. Поряд із ними з найновішими українськими медичними виданнями знайомляться студенти, викладачі університету та колеги із медичного коледжу. Інформаційну підтримку конференції забезпечували видавництва "Медицина" (м. Київ), "Нова книга", "ПРАДА-АРТ", ПП Максименко (м. Вінниця), ТОВ "Фірма "Періодика".

Відірвавшись від корисної справи, погляд присутніх перевертається на виставки, організовані бібліотекою університету. Викликає здивування і захоплення виставка картин із насіння бібліотекаря Бойко Наталі. Охочих придбати такі незвичайні витвори мистецтва, які несуть світло, радість і втіху, виявилось багато. Аж онде на обличчях відвідувачів з'являються посмішки, адже їхня увага зосереджена на світлинах виставки "Посміхніться". Цікаві гумористичні моменти із життя

**Неліна
Кравчук,**

заступник директора наукової бібліотеки Вінницького національного медичного університету імені М. І. Пирогова

бібліотекарів і читачів та влучні вислови вдихнули чудовий настрій всім присутнім. Завдяки технічним можливостям університету відеоролик транслював слайди про здобутки бібліотеки, її культурно-дозвілльєву діяльність, роботу методичного об'єднання, публікації на сторінках преси, зображення методичної, біо- та бібліографічної продукції бібліотеки та фотографії із життя бібліотеки.

На конференцію бібліотечної спільноти завітав проректор з навчальної роботи, доктор медичних наук, професор Ю. Й. Гумінський, якому була надана можливість відкрити захід вітальним словом. Юрій Йосипович зазначив, що визначними чинниками якості та змісту навчання і наукових досліджень у медичній галузі є діяльність бібліотек, які в сучасних умовах повинні працювати на випередження. Він висловив впевненість, що спілкування такого формату, як безпосередні зустрічі з колегами, сприяє знайомству з новими ідеями та їх практичному впровадженню у свою діяльність. Зростання престижу бібліотеки є невід'ємним атрибутом престижу навчального закладу.

Після побажань плідної праці та вагомих науково-практичних результатів роботу конференції продовжила генеральний директор Національної наукової медичної бібліотеки України, заслужений працівник культури України Р. І. Павленко. У своїй доповіді "Співпраця та партнерство медичних бібліотек в сучасному інформаційному просторі: досвід та перспективи" Раїса Іванівна зазначила, що тема конференції вибрана не випадково, згідно з вимогами часу, оскільки саме співпраця є запорукою успішного функціонування бібліотек, і можливості її необмежені. Оцінюючи роботу своєї бібліотеки, вона провела паралель між власним досвідом партнерства минулих років та сучасності і детально зупинилася на різних формах і методах співробітництва. Намітила

шляхи партнерства у всіх аспектах бібліотечної діяльності: комплектуванні, каталогізації, інформаційному забезпеченні, обслуговуванні користувачів, видавничій, науковій діяльності тощо. Зупинилася на унікальних прикладах тісної співпраці з медичними бібліотеками України, участі у Консорціумі провідних бібліотек, міжнародному книгообміні, співробітництві з ВООЗ та багатьма міжнародними організаціями. І запевнила, що бібліотечне співтовариство на даний час концепцію кооперації вважає пріоритетною, що призведе до розвитку і процвітання медичних бібліотек.

Тема корпорації, особливості співробітництва між бібліотеками та громадськими організаціями звучала у виступах О. М. Кірішевої "Грані успішного партнерства: з досвіду ННМБ України та УБА"; О. П. Телегіної, Н. О. Шадріної, О. П. Сухачової "З досвіду співпраці ННМБ України і Київського національного університету культури і мистецтв"; Л. І. Стасик, Л. В. Рець "Корпоративна діяльність бібліотек як спосіб підвищення якості роботи" (Бібліотека Луганського ДМУ); Л. В. Сухаревої "Корпоративна взаємодія медичних бібліотек: досвід, тенденції і плани розвитку"; Н. С. Голово "Партнерські відносини як складова іміджу бібліотеки" (НБ Вінницького НМУ); С. Л. Рудзького "Сучасний стан та перспективи розвитку міжнародного об'єднання бібліотек "ІРБІС-корпорація"; Л. П. Діхтярук "Впровадження нових форм інформаційно-бібліотечної кооперації у сфері створення та використання ресурсів Черкаської ОНМБ" та ін.

Досвід роботи зарубіжних країн завжди викликає підвищений інтерес. Тож із неприхованою цікавістю присутні у залі заслухали доповідь на тему "Імідж сучасної бібліотеки", яку представив В. М. Сороко, директор ДУ "Республіканська наукова медична бібліотека" (Республіка Білорусь, Мінськ). Володимир Миколайович поділився особливими, неординарними факторами,

які формують імідж його бібліотеки. Зокрема, розповів про нетрадиційні методи бібліотечного й інформаційного обслуговування: інформаційний портал Med.by на базі телекомунікаційного вузла, поліграфічну й видавничу діяльність, роботу Музею історії медицини Білорусі, співпрацю з іншими бібліотеками, редакцію науково-практичного журналу, надання платних послуг та ін. Аналогічна тематика прозвучала в доповідях Н. І. Абрамової "Сучасний імідж бібліотеки" (Вінницька ОНМБ) стосовно форм і методів формування іміджу українських бібліотек та Н. А. Чорної "Інноваційна та іміджева політика в роботі Донецької ОНМБ".

Викликала ряд запитань актуальна доповідь доктора педагогічних наук, професора, Лауреата премії Уряду Російської Федерації в галузі освіти, заслуженого працівника культури Республіки Татарстан, заслуженого працівника охорони здоров'я Російської Федерації Ю. М. Дрешер (Республіканський Медичний бібліотечно-інформаційний центр, Казань, Росія) "Роль керівництва бібліотечно-інформаційного центру в залученні персоналу в процес впровадження системи менеджменту якості (СМЯ)". Юлія Миколаївна детально зупинилася на всіх аспектах менеджменту якості: принципи, відповідальності та зобов'язання керівництва, залученні співробітників у впровадження СМЯ, мотивації в умовах впровадження СМЯ, інформування персоналу, регламентуючих документах, корпоративних заходах, умовах для професійного росту працівників та ін. Продовженням цієї теми була доповідь Г. К. Кабардіної "Система менеджменту якості як стратегія удосконалення діяльності бібліотеки медичного університету" (бібліотека Донецького ДМУ).

Сьогодні уявити співпрацю з іншими бібліотеками та користувачами без розширення використання інформаційних техно-

логій неможливо. Тому значна увага була приділена основним напрямкам впровадження новітніх процесів комп'ютеризації, розвитку електронних інформаційних ресурсів та послуг на основі інтернет-сервісного комунікаційного середовища та ін. У цих питаннях уже досягнуто значних успіхів, проте можливості для подальшого розвитку ще не вичерпані. Тому дана тематика була однією із головних тем конференції. Своїм досвідом поділилися в доповідях А. В. Осика та І. П. Смалюх. "З досвіду розвитку електронних інформаційних ресурсів і послуг Житомирської ОНМБ"; І. М. Цаберабова "Система інформаційної підтримки лікаря та медичної сестри як нова форма дистанційного обслуговування користувачів" (Дніпропетровська ОНМБ); Т. Б. Павленко та І. В. Киричок "Роль бібліотеки університету у впровадженні відкритого доступу до наукової інформації та знань" (НБ Харківського НМУ); Г. М. Сідлярчук "Інформаційний простір Івано-Франківської ОНМБ: нові технології – нові можливості"; І. В. Гулик "Було" та "буде". Використання інформаційних технологій в обслуговуванні читачів на абонементі наукової літератури" (НБ Вінницького НМУ); І. А. Анненкова "Як наблизити книгу до віддаленого користувача: досвід роботи відділу обслуговування Вінницької ОНМБ"; Н. В. Шестак "Ресурсно-інформаційне забезпечення та доступ до світових інформаційних ресурсів науковців ДНУ "НПЦ ПКМ" ДУС".

Ефективна діяльність кожної бібліотеки нерозривно пов'язана з формуванням її фондів та доступу до них, про що повідомлялося в доповідях Ю. В. Виноградської "Формування бібліотечних фондів: проблемний підхід" (Вінницька ОНМБ) та Л. В. Лозан і М. І. Мельник "Формування та використання навчальних видань іноземними мовами для якісного забезпечення освітнього процесу в медичному вузі" (НБ Вінницького НМУ).

Вагому нішу займають історичний та краєзнавчий аспекти, які є складовою наукового напрямку роботи бібліотек. Підтвердженням цього була інформація "Нове видання – біобібліографічний словник "Медицина в Україні. Вип. II. Друга половина XIX – початок XX століття. Літери Л-С" – вагомий науковий доробок ННМБ" та виступи Г. В. Берладин "Сильні та слабкі сторони сьогодення під кутом історії: до 80-річчя Вінницької ОНМБ"; Н. Д. Яременко "Відомі лікарі Чернігівщини"; О. А. Юрчишина "Діяльність наукової бібліотеки ВНМУ ім. М. І. Пирогова у відтворенні історії медицини краю".

Н. М. Кравчук, заступник директора бібліотеки, на базі якої проходила конференція, познайомила присутніх із досягненнями та планами на майбутнє в доповіді "Напрямки діяльності та стратегія розвитку наукової бібліотеки Вінницького НМУ ім. М. І. Пирогова в реальному та віртуальному просторах", продовженням якої стало спілкування із працівниками бібліотеки під час екскурсії.

Представники бібліотек ВНЗ мали нагоду за чашкою запашного чаю у невимушеній обстановці поспілкуватися із видавцями "Нової книги" (м. Вінниця) на засіданні круглого столу "Книговидавці, бібліотеки і читачі: взаємодія та співробітництво". Активне обговорення викликала тема "Електронні підручники нового покоління", особливу зацікавленість – "Соціальні мережі, можливості та використання". А Вінницька обласна універсальна наукова бібліотека зустрічала колег з обласних бібліотек на своїй території. Добудоване приміщення, поновлений інтер'єр, сучасні меблі з пересувними стелажми, тренажерний зал та багато інших зручностей, що сприяє комфортному спілкуванню читача і бібліотекаря, справили на учасників конференції незабутнє враження.

Цей форум для бібліотеки Вінницького НМУ ім. М. І. Пирогова став початком співпраці з лі-

карем відділення епідеміології та превентивних новоутворень Центру онкології Інституту ім. Марії Склодовської-Кюрі у Варшаві (Польща) Кшиштофом Круліковським. Він досліджує діяльність відомої у Польщі лікарки Марії Веркентін, яка народилася у с. Корделівка Калинівського району. Від організованої бібліотекою Вінницького НМУ ім. М. І. Пирогова екскурсії на її батьківщину, пан Кшиштоф був у захваті і повів у Варшаву велику кількість світлин цього краю. Бібліограф-краєзнавець бібліотеки Вінницького НМУ ім. М. І. Пирогова Ольга Юрчишина активно долучилася до вивчення життєвого шляху пані Марії, тож це партнерство продовжується уже на відстані.

Детальніше познайомитися з матеріалами конференції можна, звернувшись до фондів усіх бібліотек, що брали участь у конференції. Для віддаленого користувача пропонується сайт наукової бібліотеки Вінницького національного медичного університету імені М. І. Пирогова (<http://library.vsmu.edu.ua>).

Плідна робота всіх присутніх на заході плавно перейшла в культурну програму. Національний музей-садиба М. І. Пирогова, Державний музей П. І. Чайковського і Н. Ф. Фон-Мекк (м. Браїлів) і, звичайно, Вінницький славнозвісний фонтан Roshen залишили пам'ять про місто Вінницю.

Швидко промайнули 2 дні, гості роз'їхалися по своїх домівках, а незабаром бібліотека отримала лист-подяку від генерального директора Національної наукової медичної бібліотеки України Р. І. Павленко, який закінчувавася приємними словами: "Ваше чудове затишне місто, привітна атмосфера університету та сердечний прийом залишили найкращі враження в усіх учасників конференції".